

La seguretat, els mitjans i les finalitats

75è aniversari de l'inici de la bogeria suïcida que van suposar les bombes d'Hiroshima i Nagasaki

5 min. 06/08/2020 17:20

ANTONI SOLER RICART

0

Comparteix

Guarda

La zona industrial de la prefectura d'Hiroshima, actualment anomenada cúpula de la bomba atòmica o cúpula A-Bomb, vista després del bombardeig atòmic / REUTERS

Aquest dijous fa 75 anys que va esclatar sobre Hiroshima la primera bomba atòmica, el 6 d'agost de 1945. Tres dies després, el 9 d'agost, la segona sobre Nagasaki. El resultat, 240.000 persones mortes en els primers dies i molts milers més, a més d'infinat de malalties i malformacions, durant molts altres anys. Per què? La guerra s'havia acabat a Europa i, al Pacífic, el Japó cercava una rendició negociada amb l'URSS. Mostrar el fruit del gran esforç de recerca i econòmic i fer una demostració de força per guanyar una posició de predomini en la postguerra segurament eren temptacions massa grans per contenir-les.

Després noves potències es van afegir a la cursa embogida per acumular més caps nuclears, cada cop més potents. Cent vegades més potents, mil vegades més potents. Bombes de fissió, bombes de fusió, bombes de neutrons... Missils de llarg abast i de gran precisió. Tecnologia i economia al servei d'un poder militar sense sentit, amb vida pròpia, amb capacitat per destruir tot rastre de vida a la Terra moltes vegades. Un immens polvorí que més d'una vegada ha estat a punt d'esclatar. Paral·lelament, però, van sorgir poderoses campanyes de la societat civil exigint-ne la desaparició. Alguns tractats de limitació amb anades endavant i endarrere.

"La situació actual és la següent: 13.400 armes nuclears en mans de 9 països, alguns d'ells amb líders disposats a tensar perillosament la corda"

La situació actual és la següent: 13.400 armes nuclears en mans de 9 països, alguns d'ells amb líders disposats a tensar perillosament la corda, que abandonen els tractats de limitació i que ofereixen ben poca confiança. I a l'altre plat de la balança, la societat civil, organitzada en la Campanya Internacional per a l'Abolició de les Armes Nuclears, ha aconseguit que les Nacions Unides aprovin el Tractat sobre la Prohibició de les Armes Nuclears, que entrarà en vigor quan l'hagin ratificat 50 països. De moment ho han fet 40, entre els quals no hi ha Espanya ni cap país de l'OTAN. Els treballs i esforços d'aquesta campanya han estat reconeguts amb el premi Nobel de la pau de l'any 2017.

Fins aquí els fets. El 75è aniversari de l'inici d'aquesta bogeria suïcida ens convida a la reflexió. Voldria insistir en dues lliçons que des de FundiPau anem repetint des de fa molts anys.

"La militarització de la seguretat ens porta a l'absurd de generar una amenaça molt més greu que aquella que preteníem neutralitzar"

La primera: l'obsessió per la seguretat acaba per produir més inseguretat. La seguretat és una necessitat i cal ocupar-se'n. Però la seguretat ha d'estar al servei de les persones i no al servei dels que treballen per la seguretat. La militarització de la seguretat, o això que hem vingut a dir-ne la securització de la seguretat, ens porta a l'absurd de generar una amenaça molt més greu que aquella que preteníem neutralitzar. És una de les lliçons del cas que ens ocupa. En nom de la seguretat hem acabat per crear un polvorí capaç de destruir-nos moltes vegades i ens hem instal·lat a viure-hi al damunt. També en nom de la seguretat, han anat proliferant uns lideratges d'un perfil molt agressiu, com si aquests "ens defensessin més". Cada cop hi ha més piròmans a càrrec de l'ús d'aquest polvorí.

És urgent repensar els models de seguretat. De què ens poden defensar les armes nuclears? A qui poden defensar? I seguint el mateix fil, quina seguretat ens aporten exèrcits amb una capacitat de destrucció tan gran? Com podem basar el concepte de seguretat en la capacitat de fer mal i destruir? Els exèrcits defensen o ataquen? Si no hi hagués atacs, no caldrien defenses. Per què, doncs, preparem exèrcits amb tanta capacitat d'atacar i agredir? De debò que les guerres defensen la població, o més aviat l'agredeixen?

"Com podem basar el concepte de seguretat en la capacitat de fer mal i destruir? Els exèrcits defensen o ataquen?"

L'indicador de l'increment constant del nombre de refugiats al món hauria de ser suficient per replantejar un model de seguretat que només beneficia els grans fabricants i comerciants d'armes, als grans espoliadors de riqueses i alguns sàtrapes cruels aferrats al poder. El canvi de model de seguretat, al servei de les persones, és de justícia, però també és una necessitat i una urgència de supervivència.

La segona lliçó: sobre mitjans i finalitats. Un dels pensaments més perversos i que ha tingut conseqüències més greus és aquell que diu que el fi justifica els mitjans. D'aquesta idea en segueixen les crueltats més grans: tortures, assassinats, esclavatge, violència, terrorisme, guerres, bombardejos indiscriminats, bombes atòmiques... No hi ha límits si l'objectiu s'ho val, s'accepta que és lícit fer el mal per obtenir un bé. La bomba atòmica és el cas extrem d'aquesta perversió, però, ¿fins a on hauríem de retrocedir en el mal per considerar-lo lícit?

"La bomba atòmica és el cas extrem d'aquesta perversió, però, ¿fins a on hauríem de retrocedir en el mal per considerar-lo lícit?"

Hem de rebutjar aquest plantejament, no només perquè no és lícit, sinó també perquè és impossible. No és possible obtenir un bé fent un mal. Quan hom fa mal, allò que obté és mal. El resultat no és independent del mitjà. No s'obté el mateix quadre amb pinzell que amb brotxa, o si pinto amb olis o ho faig amb aquarel·les... Mitjans i resultats estan íntimament lligats com ho està l'arbre a la llavor, deia Gandhi. Per això mai no és cert que el fi justifica els mitjans, sinó que un mitjà pervers perverteix, degrada i espantalla la més noble de les finalitats. Quants projectes magnífics de societat s'han malmès perquè s'han imposat a matadegolla! Allò que s'obté per la força només es pot mantenir per la força, allò que s'aconsegueix fent mal, només es pot aguantar si es continua fent mal i el mal es perpetua.

Conclusió lligant les dues lliçons: no podem esperar seguretat de l'acumulació d'arsenals destructius; no podem preparar la guerra si allò que volem és la pau.

* Antoni Soler Ricart és president de FundiPau

Contingut relacionat

+ "75 anys de l'horror": l'actualitat en 8 tuits (/vistaltwitter/75-anys-hiroshima-nagasaki-segona-guerra-mundial_0_2503549786.html)

Comparteix a facebook (https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://ara.cat/_952ffbd9?s=f)

Comparteix a twitter (http://twitter.com/share?url=http%3A%2F%2Fara.cat%2F_952ffbd9%3Fs%3Dt&via=ARA_mon&text=La%20s)